

Man kan imidlertid næppe undtage Landbrugets Skyldstigning uden ogsaa at maatte beskæftige sig med Købstædernes Skyldstigning, og man møder da ved Sammenligningen det ejendommelige Forhold, at Ejendomsskylden kun er steget 9 pCt. i København og 12 pCt. i Købstæderne sammenlignet med de ca. 20 pCt. i Landdistrikterne. De Landbrug, der rammes af Formuestigningsafgiften, vil altsaa rammes henimod dobbelt saa haardt som de tilsvarende Byejendomme. Er der nogen fornuftig Mening i dette? Byejendommene har af Huslejelovgivningen vel været hindret i at udnytte Konjunkturernes paa anden Maade end ved Ledighedsprocentens Bortfald — der er intet Tab mere ved ledige Lejligheder, men Forrentningen har dog været acceptabel og sikker saavel før som under Krigen og vil ogsaa med det store udækkede Lejlighedsbehov og de fremtidige høje Byggeomkostninger fortsat være sikker i en betydelig Fremtid.

Ser man derimod paa Landbruget, finder man meget ringe Grund til paa Basis af Landbrugets meget omtalte Krigsfortjenester at søge at uddrage Værdier, der for Tiden ikke er likvide. Der er vist almindelig Enighed om, at dansk Landbrug som Helhed under Krigen i Tredivernes Begyndelse var ved Bunden af sine Resourcer. Naar Landøkonomisk Driftsbureau i Fjor (Beretning XXIX, Side 41) opgjorde den gennemsnitlige Forrentningsprocent (ikke at forveksle med Aktieselskabernes Udbytte) i Forhold til den gældfri Ejendom i Aarene 1931—45 til $3\frac{3}{4}$ pCt., kan det vist i hvert Fald fastslaaes, at Landbrugets Fortjenester i Krigsaarene endnu ikke har dækket Tredivernes Deficit. Resultaterne for Høstaaret 1945—46 foreligger ikke endnu, men vil formentlig ligge under 5 pCt. i Betragtning af det i de fleste Egne ringere Høstudbytte i 1945 (Statistisk Departements Resultat, at Høsten 1945 var lige saa god som i 1944, er forkert!) og de meget forøgede Arbejdsudgifter.

Statistikken har allerede i 1945 konstateret et begyndende Prisfald for Landejendomme, og ingen tvivler vel paa, at det med de nuværende Udsigter for Landbruget vil fortsætte. Stabiliseringen af skete eller kommende Lønstigninger virker selvfølgelig til at højne det almindelige Prisniveau, men kan lige saa godt netop være Aarsagen til et yderligere Fald i Landejendomspriseniveauet, særlig i den nuværende Situation, hvor dansk Landbrug som Eksporterhverv ikke kan overvælte sine Omkostninger, men maa konkurrere paa subsidierede Markeder. Bortset fra Muligheden for gradvis Dygtiggørelse af det danske Landbrug staar Ejendomspriserne som den betydeligste variable Faktor i Omkostningerne, og det vil formentlig blive denne, der i første Omgang maa opfange den væsentlige Del af Nedgangen.

Der kan saaledes næppe fremføres nogen fornuftig Motivering for at lade Landbruget lide mere end dobbelt saa haardt under den nye Ejendomsskyldvurderings formentlig uundgaelige Tilfældigheder som f. Eks. de københavnske Husejere. Man maa derfor undre sig over, at Finansministeren, naar han ikke helt vil give Slip paa nogen Skyldstignings Medregning, ikke har gjort Skridtet med at lægge Loft over Vurderingens Variationer konsekvent. Et 10 pCt.s Loft i Stedet for Forslagets 20 pCt. vil næppe koste Staten mere end 1 Mill. Kr. om Aaret og vil fjerne Grundlaget for en ogsaa paa dette Omraade fuldt berettiget Bitterhed fra Provinsens Side mod Hovedstaden. Man maa haabe, at Provinsens Rigsdagsmænd her vil træde op i samlet Flok.

Det klogeste og mest retfærdige vilde dog utvivlsomt være helt at se bort fra Ejendomsskyldstigningen ved Beregningen af den afgiftspligtige Formuestigning.

Der vil i de kommende Aar være Brug for meget store likvide Beløb i dansk Landbrug, dels til Genoprettelse af Førkrigsværdierne, dels til Gennemførelse af en haardt tiltrængt Mekanisering for at bringe os teknisk paa Højde med vore Konkurrenter. Officielle Beregninger har fastslaaet, at der behøves ca. 1 000 Mill. Kr. eller over 20 pCt. af Landbrugets samlede Ejendomsskyld for at bringe Besætninger, Bygninger, Maskiner og Gødningskraft blot paa Højde med Tilstanden i 1939, da vi allerede var sakket bagud maskinteknisk set, takket være vor valutatekniske Afskæring fra frit at købe Maskiner af amerikansk Fabrikat. Skal Landbruget yderligere moderniseres op til 1946's internationale tekniske Standard, vil dette kræve endnu hen mod 500 Mill. Kr. Landbruget i Danmark staar altsaa over for et Investeringsbehov paa ca. 33 pCt. af dets Ejendomsskyldværdi. Det kunde være interessant at vide, om det er muligt paa Grundlag af Kapitalkontrollen i Juli 1945 at konstatere, hvilke Resourcer Landbruget raader over af „ledige“ Penge i Forhold til dette Tal. Denne Kontrol maa vel i øvrigt have kunnet give et Fingerpeg om,